

OROSZ ISTVÁN (1935–2024)

Orosz István a Debreceni Egyetem professor emeritusa, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja történész volt, s most már történelemmé vált. Egyszerű, de nagyszerű, töréspont mentes egyenletes történelemmé.

Az egyetemi és az akadémiai nekrológok gondosan összegzik egyenes, mindig előre lépő pályáját, felsorolják annak egyetemi, akadémiai, közéleti állomásait, vezetői posztjait, szakmai testületi tisztségeit, sikereit és elismeréseit, kitüntetéseit. Ő maga részletesen szólt/írt erről életinterjújában: https://mta.hu/data/OROSZ_book_03.pdf Rendkívül tanulságos olvasmány: egy kis magyar történelem a történész, nem csak egy agrártörténész szemével.

Mi itt arról az emberről, személyiségről emlékezünk meg, aminek okán Ő vállalta Körünk tagságát és szellemiségét.

Egy, leginkább borairól ismert zempléni község, Mád szülötteként a család, az emberek, a közösség – és természetesen a szőlő, a bor – alkotó szellemében nőtt fel és ezt őrizte, képviselte egész életén át. A miskolci középiskolás évek tágították szemléletét, majd a debreceni egyetemre kerülve hamar szoros kapcsolatot alakított ki Szabó István történész professzorral, akkor éppen „tanácskozó taggá” vizsgáltatott akadémikussal. Ez egész életére kiható szakmai és emberi kapcsolat volt, beleértve azt, hogyan kell és érdemes foglalkozni fiatal kollégákkal, tanítványokkal. Most lehetne sorolni tanítványait, szép karriert befutó, köztük már akadémikus ifjú munkatársait, de itt most csak három „apró” momentumot említünk.

Mádi kötődését örökölt kis szőlője és családi háza stabilizálta, s ez adta annak lehetőségét, hogy szinte évtizedeken át a Történelmi Intézet munkatársainak feladata, de egyben közösségi ünnepe volt a mádi szüret az „Orosz birtokon”. Kivételes közösség teremtő események voltak ezek, aminek Ő volt a centruma.

Még szélesebb kört jelentettek azok a kerek születésnap rendezvények, ahol már egyetemi és gyakran e körön kívüli barátok, tisztelők köszöntötték őt személyesen, 70. születésnapján például tisztelegő emlékkötettel.

S az utóbbi években – mikor a modern technológia már aktív része életünknek – így tükröződött sokak tisztelete és szeretete: *„Tegnap. 2023 július 16-án volt a 88. születésnapom. Ebből az alkalomból több százán köszöntöttek, ami természetesen nagyon jól esett, mert arra utalt, hogy ismerőseim és barátam nem felejtettek el és ezért nagyon hálás vagyok. Mindenkinek köszönöm a megemlékezést. Sajnos személyesen nem tudom mindenkinek hálámat kifejezni, kérem fogadják el az együttes köszönetet, amely ugyanolyan szívből fakadó, mintha mindenkinek külön válaszoltam volna. Nagyon boldog vagyok.”*

Egy félév múlva ebben a boldogságban, történész akadémikusként, egyetemi oktatóként, közéleti emberként, férjként, apaként, nagy- és dédszülőként, barátként, kollégaként, százakban, de talán ezekben maradandó emléket hagyó kivételes emberként hunyt el családja körében.

Emlékét körünkben mi is megőrizzük.

Bazsa György